

CHINESE LEGEROEFENING MAAKT EILANDERS NIET BANG

KINMEN - BERICHT VAN DE "FRONTLIJN"

Parool, 19 maart 1996

China begon afgelopen maandag met een derde militaire oefening met als doel de presidentiele verkiezingen aanstaande zaterdag te beïnvloeden. Ditmaal werd een eilandje voor de kust van de provincie Fujian, Pingtan, gebruikt als oefenterrein. Drie divisies parachutisten, helicopters en landingsvaartuigen imiteren een invasie, die een generale repetitie kan zijn voor een invasie in Taiwan. Niet ver ten zuiden van Pingtan, vlak voor de Chinese kust ligt Kinmen (Quemoy), een Taiwanees eiland, dat sinds 1949 fungeert als een frontlijn van de Nationalisten. Sinds de oefeningen van het Volksbevrijdingsleger is hier een verhoogde staat van paraatheid van kracht.

(Door Jan van der Made)

JIN'CHENG, KINMEN (PAROOL) "Als we ons niet doodvechten betekent dat gezichtsverlies. Er is op dit eiland niemand die zal vluchten. Zelfs de kinderen en ouden van dagen zijn niet geëvacueerd. We hebben een enorme binding met deze plek. Waar anders kunnen we naartoe?". Ts'ai Shih-min, chef van het buro civiele zaken van Kinmen, neemt een slok van een papieren beker met jasmijnthee en leunt terug in het fauteuil van z'n kantoor in het gebouw van het Districtsbestuur.

Het is zes uur. De klok die aan de muur tussen twee boekenkasten hangt slaat eerst de tonen van de Big Ben en schettert vervolgens het thema van "Also Sprach Zarathustra", bekend uit de science fictionfilm "2001, A Space Odyssey" en het lijkt of het uurwerk wil waarschuwen voor een dreigende buitenaardse macht die op de loer ligt. "Buitenaards zou ik ze niet willen noemen, de Communisten", zegt hij. "Het blijven tenslotte Chinezen, net zoals wij. We willen geen oorlog. Maar we zijn er klaar voor".

Kinmen, dat midden tussen twee reusachtige kwadranten ligt waar het Chinese Volksbevrijdingsleger vlootoefeningen houdt, heeft de afgelopen paar dagen haar burgers voorbereid. "Als er een invasie dreigt zullen er onmiddellijk wapens worden uitgedeeld. Iedereen weet wat hij of zij moet doen".

INVASIES

Behalve zo'n 30.000 inwoners zijn er op dit moment dertig tot veertig duizend soldaten op het eiland gestationeerd die na de eerste serie militaire oefeningen (even ten zuiden van Kinmen) van het Chinese Volksbevrijdingsleger werden gemobiliseerd. Dat Kinmen niet een gewoon vakantie-eilandje is wordt al duidelijk bij aankomst op het vliegveld. Aan weerskanten van de startbaan zijn tunnels uitgegraven waarin tanks klaar staan met soldaten die de hand losjes op de mitrailleur hebben liggen. Groepjes soldaten hangen rond in de aankomsthal, en op de Zuidelijke Ringweg van het eiland rijden legerjeeps.

Jack Chen, een zeventien-jarige student is net teruggekomen uit Taipei waar hij examens heeft gedaan. "De meeste mensen zijn niet echt bang. Maar sommigen hebben al hun geld omgewisseld in Amerikaanse Dollars en alles cash opgenomen", vertelt hij. Zelf "weet hij niet zeker of het wel bij oefeningen zal blijven. De geschiedenis heeft aangetoond dat invasies altijd voorafgegaan worden door grote oefeningen. Maar ik hoop dat het niet zover komt".

Afgezien van de overduidelijke legermacht op het eilandje is de sfeer in de hoofdstad Jin Ch'eng ontspannen. Er is net een groepje schoolhoofden aangekomen uit Taiwan "om de situatie in ogenschouw te nemen". Ze zitten gezamenlijk rond de tafel in het restaurant van het Jinrui hotel en drinken zoete rijstwijn die uit Hangzhou, op het vasteland, is gesmokkeld.

EXPLODERENDE GRANATEN

De manager van het restaurant is de 34-jarige Liang Chow-kun. "De kranten in Taipei overdrijven de situatie nogal", sust hij de leraren, die ongeruste vragen op hem afvuren. Liang werd op Kinmen geboren "temidden van het geluid van exploderende granaten. Ik weet niet beter of er is er is hier een dreiging van invasie. Het is een levensstijl geworden. Niemand maakt zich er druk om".

Kinmen is een van een tiental eilandjes vlak voor de Chinese kust die in 1949 werden bezet door de Nationalistische troepen die op de vlucht waren geslagen voor het leger van Mao Zedong. "Toen het Nationale Leger naar Kinmen trok werd het achtervolgd door de troepen van de Communistische bandieten", meldt een lokale gids. Uiteindelijk hadden die een macht van 17.000 soldaten op de been gebracht en volgde er een "historische strijd van drie dagen en twee nachten".

De Nationalisten werden uiteindelijk gered door een "vernietigende noordoostenwind, waardoor de Communisten de controle over hun schepen verloren. Ze verloren meer dan 4000 soldaten, en daarna durfden ze Kinmen niet meer aan te vallen". Dat was ook niet echt meer nodig, want drie weken eerder had Mao Zedong in Peking de Volksrepubliek China uitgeroepen. De verovering van Taiwan stond nog wel op het programma, maar werd op de lange baan geschoven door het uitbreken van de Korea-oorlog. Toen die was afgelopen begon China met de beschieting van Kinmen en Matsu (een ander eiland vlak voor de Chinese kust), en toenemende oorlogsrhetoriek zorgde ervoor dat de Amerikaanse Zevende Vloot ging patrouilleren in de Straat van Taiwan. Uiteindelijk verflauwde de spanning, maar zowel China als Taiwan gingen nog tot ver in de jaren zeventig door met wederzijdse beschietingen, eerst met echte granaten, daarna met hulzen vol propagandapamfletten.

RAKETTTEST

De leraren blijven onrustig. "Jullie duikboten zijn toch wel goed?" vraagt er een, refererend aan twee onderzeërs die Nederland in 1981 aan Taiwan verkocht. Huang Nei-Chyi, verslaggever van een van Taiwan's meer dan veertig tv-netwerken die ook in het restaurant zit, mompelt nors dat "het alleen maar intimidatie is. Er is inmiddels al zoveel handel tussen Taiwan en China. Zonder Taiwan kan China niet bestaan". Maar een van de leraren, mijnheer Chen Tsuo-ts'ai, die helemaal rood is aangelopen van de rijstwijn die in een straaltje over zijn kin loopt protesteert dat "China nu heeft laten zien dat het de Taiwanese economie direct kan beïnvloeden. Rakettesten voor de havens (Keelung en Kao-Hsiong) kunnen al het scheepvaartverkeer lamleggen. De aandelenbeurs is de eerste dagen van de oefeningen enorm gaan schommelen en de New Taiwan Dollar is in waarde gedaald. Wij zijn dus ook afhankelijk van de goodwill van het vasteland".

Liang, de manager van het restaurant heeft genoeg van de discussie en zet een kom noedels aan zijn lippen. Op de tv speelt een oude Nationalistische propagandafilm waarin strijd wordt geleverd tegen de communisten. De film wordt gevolgd door interviews met burgeroorlogs-weduwen die hun gal spuwen op de regering in Peking. Op de achtergrond murmelt de discussie voort, en uiteindelijk zijn de leraren dronken en vertrekken in de nacht van Kinmen. "Ze weten niet waar het heengaat met Taiwan", mompelt Huang, de tv-man. "En ik ook niet. Aanstaande zaterdag hebben we de eerste presidentsverkiezingen uit onze geschiedenis. Maar als we een kandidaat kiezen die Peking niet bevalt, is het misschien ook de laatste keer dat we konden kiezen"